

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LI.

„Gazeta”iese în se-care și.
Abonamentul pentru Anstiu-Ducalia
Pe unu an 12 fl., pe șese luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu an 10 franci, pe șese
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate ofi-
cile postale din ținu și din
afară și la dd. colectoși.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piațamare
Nr. 22, etagiul I.: pe unu an
10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe unu an 12 fl., pe
șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu esemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 91.

Brașov, Sâmbătă, 23 Aprilie (5 Maiu)

1888.

Brașov, 22 Aprilie st. v. 1888.

Este lucru natural, că lupta pentru egala îndreptățire a popo-urilor din monarhia habsburgică se concentrează în lupta pentru limbă și pentru instrucțiune națională.

Fără dreptul de limbă și fără instrucțiune națională nu pōte fi asigurată existența unui popor. Acești au recunoscut o și Cehii din Boemia și de aceea au pretinsŭ înainte de tōte dela cabinetul Taaffe, sē le asigure egala îndreptățire a limbei lorŭ în administrațiă și justițiă și sē le dea puțința de a-și desvolta învățământul național.

Nu se pōte nega, că Cehii au dobēnditŭ multe concesii în direcțiunea acēsta. Prin cunoscuta ordonanță a ministrului de justițiă, privitōre la folosirea egală a limbilorŭ țērii la judecātorii, s'a făcutŭ unŭ pasŭ spre realizarea dorințelorŭ lorŭ. Dēr mēsurā fiindŭ numai unŭ paliativŭ, nu i-a pututŭ multămŭ pe deplinŭ.

Asemenea s'a făcutŭ multŭ pentru Cehi pe termulŭ instrucțiunei. Li s'a datŭ universitate paralelă, s'au înființatŭ școli din visteria statului pentru ei. Dēr nici în privința acēsta ei nu sunt multămŭți, pentru că li s'a datŭ prē puținŭ din ceea ce pretindŭ ca neapērātŭ necesarŭ pentru asigurarea existenței lorŭ naționale.

A venitŭ în cele din urmă un ministru de instrucțiune, actualul ministru Gautsch, și a propusŭ sē se casseze mai multe școle secundare cehice, pentru că aceste nu și-ar împlini scopulŭ, ēr alte sē se reformeze. Gautsch a desfășuratŭ unŭ programŭ de învățământul centralisticŭ și inclinările lui spre limba și spre cultura germană au deșteptatŭ marŭ nemulțumiri în sŭnulŭ poporului cehicŭ.

S'au arangiatŭ meetinguri și s'au făcutŭ protesturi din partea Cehilorŭ în contra ministrului Gautsch. De repetite-orŭ s'a cerutŭ retragerea acestui ministru, căruia i se impută din partea Cehilorŭ mai alesŭ, că voiesce sē pregătēscă tērēmullŭ pentru introducerea limbei germane ca limbă a statului și că de aceea voiesce sē suprimi orŭ-ce avēntul alŭ învățământului naționalităților slave.

Ministrulŭ Gautsch a făcutŭ ce a făcutŭ, a mai cedatŭ în cāte unele, și a rămasŭ ministru.

Lunea trecută însă, cu ocasiunea desbaterei asupra bugetului ministeriului de instrucțiune în camera deputaților din Viena, s'a rădicatŭ din nou o furtună în contra ministrului de instrucțiune. După ce dl-ŭ Gautsch și-a terminatŭ discursulŭ, în care și-a desvoltatŭ programulŭ sēu, s'a produsŭ o mare mișcare și turburare pe bāncile deputațilorŭ cehi, cari erau fōrte nemulțamŭți și iritați de acēstă vorbire.

În vorbirea sa a dŭsŭ între altele ministrulŭ de instrucțiune, că măsurile ce le ia elŭ nu suntŭ conduse de simpatii orŭ antipatii,

ci numai de dorința de a administra bine. Dēnsulŭ nu pōte în genere admite, ca sē scādă „nivelulŭ de cultură.” În principiu primesce prevederea universității din Lemberg cu-o facultate de medicină, înființarea unei facultăți teologice boeme în Praga, însă nu se unesce cu diferite interese ale cultului. La esamenele istorice-juridice nu va fi de lipsă a se dovedi cunoscința limbei germane, dēr la esamenele juridice guvernulŭ pretinde acēstă cunoscință.

Gautsch încheiă dŭcēndŭ, că învățământul publicŭ nu pōte fi privitŭ din punctulŭ de vedere exclusivŭ alŭ unei partide, ci și aici binele statului trebuie sē fie suprema lege. Bunāvoință egală cātră tōte popōrele, dēr și respectare egală a trebuințelorŭ și cerințelorŭ statului, acesta e programulŭ lui.

Caracteristice pentru impresiunea ce a produsŭ o vorbire a lui Gautsch asupra Cehilorŭ suntŭ cuvintele anuia dintre deputații cehi, care a exclamatŭ: „Suntemŭ unŭ parlamentŭ așa de sērăcŭ, încātŭ toți împreună nu putemŭ sē rēsturnămŭ nici măcar unŭ singurŭ ministru!”

Și în adevērŭ își luaseră avēntŭ deputații cehi de a sili de astadatŭ pe Gautsch sē se retragă. Se vorbea ca și sigurŭ, că o mare parte dintre membrii clubului cehicŭ vorŭ vota în contra primirei bugetului de instrucțiune.

Comitetulŭ executivŭ alŭ majorității parlamentare a ținutŭ mereu ședințe sfātuindu-se că ce sē facă. În cele din urmă însă s'a aplanatŭ crisa, care putea sē devină chiar o crisă ministerială generală, după ce întregŭ cabinetulŭ s'a declaratŭ solidarŭ în afacerea votării bugetului.

Negreșitŭ că mai multŭ temerea, ca sē nu se provōce cumva retragerea întregului cabinetŭ Taaffe, a îndemnatŭ pe membrii diferitelorŭ fracțiuni ale dreptei sē nu și realizeze amenințarea.

Contrarii cabinetului Taaffe din Viena și din Peșta se bucurau de crisa, ce se ivise, sperândŭ că ea va cauza retragerea acestui cabinetŭ. Deocamdată însă n'a fostŭ sē fiă așa.

Îmbunătățirea stării țeranului în România.

„România Liberă”, fōia guvernului, scrie următorulŭ primŭ articolulŭ cu privire la mișcarea țeranilorŭ și la îmbunătățirea stării lorŭ:

Agitațiunea agrară s'a liniștitŭ și e timpulŭ sē ne gāndimŭ atātŭ la cauzele cari au produsŭ-o, câtŭ și la mijlocele mēnite de a împiedeca reintōrcerea ei. În ochii unora, țeranii s'au rēsculatŭ în mai multe districte din România pentru că starea de miseriă în care se aflau îi împingea fatalmente a avē recursulŭ la violență și la distrugerea unei situațiuni ajunsă nesuferită pentru dēnsii. Alții susținŭ, că instigațiuni străine ar fi provocatŭ turburările, făcēndŭ sē lucēscă în ochii sâtenilorŭ mirajulŭ unei organizări slavo-comuniste cu a cărei realizare s'ar

întrăci o Putere vecină. O a treia părere atribuie mișcarea agitațiunilorŭ recente din capitală, cari, ridicāndŭ totŭ valulŭ mai întins, ar fi apucatŭ în vârtejulŭ lorŭ populațiunile cāmpene cele mai apropiate de Bucuresci.

Pe vomŭ înscrie, înainte de tōte, în contra ipotesei, că o mână străină ar fi fostŭ în stare sē provōce în România o mișcare periculōsă pentru noi. Păturile culte ale societății române, orŭ câtŭ de pasionate ar fi ele, nu vorŭ servi nici-odată de instrumentŭ străinului. Acusațiunile ce ne aruncămŭ unii altora prin presă suntŭ superlative meridionale, pe cari nimeni nu le ia în seriosŭ. Cātŭ pentru rarele individualități catalinare, ce ar fi capabile de orŭ ce acțiune mārșavă, va trece multŭ timpŭ încā până ce vorŭ găsi în România unŭ tērēmŭ propice.

Păturile neculte arŭ putē mai de grabă, în nepriceperea lorŭ, comite o crimă națională. Pentru acēsta însă trebuie șefi și mijloce; și dēcā admitemŭ că mijlocele potŭ fi cosmopolite, șefii arŭ trebui sē fi romāni, și ne îndoiimŭ că i-ar putē găsi unŭ guvernŭ străinŭ, orŭcātŭ de puternicŭ ar fi elŭ.

Rēmānŭ dēcŭ miseria și agitațiunile politice din Bucuresci, cari arŭ putē fi privite ca mobile ale ultimelorŭ evenimente.

Noi credemŭ că ambele cauze au fostŭ în jocŭ. Miseria singură nu explică mișcarea, căci sate ca Afumații, Ferbinții, tērgușore ca Urzicenii, ce se numără între cele mai bogate ale Romāniei, au fostŭ atâte centruri de rēscolă. A trebuitŭ dēcŭ o impulsione venită de aiurea, decâtŭ din simțulŭ desperării, și nu suntemŭ departe de adevērŭ cānd afirmămŭ, că contactulŭ țeranilorŭ cu unele cărciune din Bucuresci, în cari cātŭva agitatoriŭ promiteau mārșă celorŭ micŭ și avuția celorŭ sērăci, a contribuitŭ nu puținŭ la nāscerea crisei. Cānd ne mai gāndimŭ că acēstă crisă a coincisatŭ cu cāderea guvernului trecutŭ, și că o administrațiă care e în ajunulŭ de a fi înlocuită, nu pōte nici-odată sē desvolte nici inteligență nici energiă, vomŭ înțelegē ușorŭ cum a începutŭ și cum s'a lătitŭ rēulŭ.

Aceste tōte însă nu suntŭ decâtŭ vederŭ retrospective, ce nu potŭ avē decâtŭ valōrea unei explicațiuni, ēr nu puterea unui remediu.

Orŭ cari ar fi fostŭ cauzele, nici unŭ omŭ seriosŭ nu pōte tīgādŭi că ele au gāsŭtŭ unŭ tērēmŭ propice, și, odată ce s'a redatŭ legii puterea ei, e de datorie nōstră sē nu ne mulțumimŭ cu acēsta, ci sē cātŭmŭ a ne da sēma de mijlocele cele mai nemerite pentru a însănoțoi o stare de lucruri plină de pericole.

„România Liberă” dŭce, că reformele în favōrea țeranului nu se potŭ face în 24 de ore și nici expropriāndu-se statulŭ, ci ținēndu-se sēmă de condițiunile lui sociale și de elementele cari constituie puterea lui și permitŭ unei națiuni sē nu fiă prada vecinului. Precum interesulŭ claselorŭ dominante cere sē creeze și sē desvolte unŭ elementŭ țerānescŭ bogatŭ, așa acēsta fără clase dominante avute și culte nu pōte sē scāpe neatēr-narea unei națiuni. Interesulŭ acestorŭ douē clase trebuie sē mērgă mână'n mână și legislatorulŭ are sē împedeca preponderanța exclusivă a uneia în detrimentulŭ cei-

alte. Ađŭ echilibrulŭ nu e perfectŭ dŭce fōia guvernamentală și guvernulŭ e datorŭ sē ia în mână interesele țeranilorŭ, dēcā nu voiesce sē se sleiescā puterea productivă a țērii, creāndu-se unŭ proletariatŭ cāmpeanŭ.

Acestŭ țelŭ se pōte ajunge pe douē căi: 1) sē se dea pāmēntulŭ țeranilorŭ cari n'au; 2) sē se apere nepriceperea lui în contra abusu-lui ce potŭ comite față cu dēnsulŭ elemente mai pricepute, dēr din nenorocire neconsciențiose.

Nu'i destulŭ însă ca statulŭ sē vēndă țeranului pāmēntulŭ în loturi (în parțele micŭ), ci sē'i dea acēsta și posibilitatea de a-și întēmpina primele cheltueli de instalare.

În privința mlăturării abusurilorŭ ce clasele mai culte potŭ comite cu țeranii, numitulŭ dŭiarŭ propune introducerea sistemului din Austria, unde norme bine definite stabilescŭ caracterulŭ usurarŭ alŭ unei învoeli dintre proprietarŭ și țeranŭ, și tribunalele anulēză pe acelea ale cărorŭ dispozițiuni pōrtă semne nendoelnice de împilare. În fine trebuie ca administrațiunea sē fiă cinstită, ēr nu coruptă și împilātōre.

Turcia și Grecia.

Raporturile dintre Constantinopolŭ și Atena devinŭ totŭ mai încordate. Pōrta și-a rechiāmātŭ pe ministrulŭ sēu plenipotențiarŭ din Atena, Feridun-Bey. De asemenea ministrulŭ plenipotențiarŭ alŭ Greciei, Conduriotis va părăsi Constantinopolulŭ în puterea unui concediu și e probabilŭ, că nu se va rentōree la postulŭ sēu înainte de a numi Pōrta unŭ trimisŭ alŭ sēu la Atena.

Presșa grecēsă atacă violentŭ pe Turcia, care, dŭcŭ ele, nu e cu considerare față cu Grecia și cu elementulŭ grecēsă din Turcia. Pretextulŭ e bunŭ, numai câtŭ nu li-se mai prinde Grecilorŭ. A sositŭ timpulŭ sē înceteze cu uneltŭrile de grecisare în Macedonia altfelŭ li-se pōte tăia din unghișore.

Cei din Atena se încercă sē desmintŭ șgomotele cumcā arŭ fi ajutați și încurageați de Ruși. Ei dŭcŭ, că ambasadorulŭ rusŭ din Constantinopolŭ s'a dusŭ la Atena numai ca sē sondeze cabinetulŭ grecŭ pentru eventualitățile viitōre, fără sē o angajeze pe Grecia a lua o atitudine anti-turcēsă.

Aceste scuse mai multŭ confirmă șgomotele, că Grecii se șburlescŭ, fiindŭ că speră a avē la spate pe Ruși. Numai de n'arŭ păți-o cu Turcii ca'n anii trecutŭ. De geaba le lasă gura apă după Macedonia, își vorŭ pune pofta în cuiu.

Legea convocării rezerviștilorŭ.

Amŭ spusŭ că atātŭ în camera din Pēsta câtŭ și în cea din Viena s' a desbatutŭ și s'a votatŭ unŭ proiectŭ de lege ce privesce convocarea rezerviștilorŭ și a rezerviștilorŭ de întregire la serviciu activŭ în timpulŭ de pace.

Legea s'a motivatŭ cu aceea, că efectivulŭ de pace alŭ trupelorŭ austro-ungare e așa de micŭ, încātŭ nu pōte satisfacē unorŭ prestațiuni estra-ordinare ce ar fi necesare în tŭmpŭ de pace. De aceea legea dă putere guvernului a chema în serviciu activŭ, la casă de nece-

sitate extraordinară, în timp de pace rezerviștii anului întâiu și pe rezerviștii de întregire din cei trei ani dintău. Când s'a ocupat Bosnia, s'a dovedit că efectivul de pace de 83—95 de omeni de compania n'a fost de ajuns, ci a trebuit sporit la 128 de omeni, și ca se pot face acesta, a trebuit să se reducă efectivul celorlalte companii la 68 de omeni. Timpul servit mai puțin de 28 de zile se va socoti ca un exercițiu de arme făcut, celi servit mai mult ca 28 de zile se va socoti ca 2 exercițiu de arme făcute. In camera ungurcă a fost o viuă discuțiune asupra acestui proiect de lege.

Deputatul Nagy a dicit că se da ministrului de război imputernicirea d'a prelungi serviciul activ de trei ani eventual încă cu un an. Nu-i vorbă se dice că numai în cazul cel mai urgent se se cheme rezerviștii în serviciu activ, d'er prin această lege administrațiunea de război se sustrage controlului parlamentar. Vorbitorul profită de ocaziune, ca să aducă în vorbă cesțiunea voluntarilor pe un an. El a întreat în comisiunea pentru armată pe ministrul de honveđi, decât proiectul de lege se referă și la voluntarii pe un an. Ministrul a răspuns că aceia car au depus esamenul de oficer nu sunt atinși de proiect, d'er cei car n'au învățat să fie chiamați eventual în timp de pace la serviciul activ ca rezerviști. Vorbitorul amintese greutatea ce li se pun în cale, în mod voluntarilor de oficer tinerilor unguri, car nu știu bine limba germană. De aceea cere, ca cu rezerviștii unguri, car car ca voluntarii pe un an n'au putut depune esamenul de oficer, să se facă excepțiune. De acesta atărnă votarea legii.

Akos Czirer dice, că proiectul de lege e un pas spre nouă sarcine, care atărnă cu totul de volnicia ministrului comun de război. Noi nu ne gândim la cuceriri, prin urmare nu ne trebuie să sporim efectivul trupelor, nici să prelungim timpul de serviciu; destul de sleite sunt puterile populației. Trebuie să se înființeze armata națională independentă, acesta-i prima cerință a oricărei constituții militare. Unitatea domitorului nu se periclităză prin acesta, dovadă trecutul de 1000 de ani al națiunii ungare. Prin proiectul acesta se introduce serviciul activ de patru ani, fără ca rezerviștii să fie scutiți de exercițiul de arme, căci vină nouă pușci și tunuri, cu care trebuie să fie exercitați. Respinge proiectul.

Acum începe o larmă cumplită în dietă. Franz Bolgar e invitat să vorbească. Franz Fenyvessy întreabă, că ce-i cu partida guvernamentală? Nu vorbește

nimenea? Carol Eötvös cere să audă pe ministrul. Gabriel Ugron sare agitat de pe scaun, cerându-lămuriri dela ministrul înainte d'a se închide desbaterea, căci altfel vor fi nevoiți (oposații) să vorbească la desbaterea specială într'altă tonă. Mare mișcare în dreapta. Larmă în stânga și în stânga estremă. Președintele sună clopoțelul strigând că deputatul Bolgar are cuvântul. Larmă și mai mare în stânga estremă. Carol Eötvös strigă să audă pe ministrul. Strigăte'n dreapta: la ordine! Președintele sună clopoțelul și amenință pe cei car turbură desbaterile, că îi chemă la ordine. Aprobări în dreapta, larmă mare și îndelungată'n stânga estremă, strigăte: s'auđim pe ministrul!

Ministrul de honveđi Fejervary dice că va vorbi atunci când va crede el de cuviință, ér nu când îi place unia seu altuia dintre deputați a'i porunci. — Aplause'n dreapta, sgomotu cumplit în stânga estremă. Ignaz Helfy dice că asta nu mai e parlamentarismul, ca să nu vorbească nimenea din dreapta; aci e mai bine să se declare guvernul: Acăsta ni s'a poruncit din Viena și trebuie să se primască. — Contrađiceri în dreapta. Președintele sună clopoțelul. Larmă e nespus de mare. — Iosif Madarasz dice că ministrul e dator să dea lămuriri camerei și guvernul să lase obiceiul d'a vorbi totu la încheierea desbaterilor, când opoziția nu mai poate răspunde.

Ministrul Tisza se ridică. O voce din stânga estremă: Aha, tunul cel greu! Tisza: Nu vreu să mpușc cu tunul în vrăbii. — Ilaritate. — Tisza: Nu e nici un regulament care să prescrie când are să vorbească ministrul. Nu știu, de ce tocmai acum se cere, ca să vorbească respectivul ministru. Lăsați în pace mersul desbaterilor, camera va da lămuriri convenite. E neadmisibil a-se netațeni praxa, ca să se prescrie ministrului când are să vorbească. — Președintele dice că e straniu să se ceră a vorbi ministrul, când are să vorbească un deputat. — Coloman Thaly se ridică. Strigăte'n dreapta: Cu ce drept vrei să vorbești? — Thaly: Vorbesc la regulament. Madarasz are dreptate. In desbaterea specială vom fi nevoiți să vorbim mai violent, mai pasionat. — Ministrul Tisza dice că pot vorbi în desbaterea specială la titlul respectiv. — Madarasz cere din nou, ca să provoace camera pe ministrul a da lămuriri.

Ministrul Fejervary dice că știe el când să vorbească, și va vorbi înainte de închiderea desbaterii, d'er nu va suferi să i-se impună acesta de nimenea. — Aprobări în dreapta, mișcare în stânga și'n stânga estremă.

Franz Bolgar dice, că motivarea pro-

iectului e curată frasiologia. Timpul de serviciu se prelungesce cu un an, degeaba se negă acesta. Prin proiect se cere imputernicirea d'a se convoca 90,000 rezerviști și 25,000 rezerviști de întregire, adecă cheltuelile ordinare se pot împovăra cam cu 15 milioane fl. Cu tote astea voteză proiectul, d'er se se spună expres în lege, că rezerviștii numai atunci se convocă, când n'ajung rezerviștii de întregire. Căci altfel s'ar puté reține în serviciu soldații, car au servit trei ani. Și cine poté dispune ce soldați să se rețină? Va dispune sergentul major-comptabil, care va opri pe aceia pe car îi urăște. Cu acesta subficerii vor pune totul în mișcare, ca să fie degradați. [Contrađiceri în dreapta.] Aceste rele se vor întâlni, decât la desbaterea specială se va primi amendamentul celu va propune. Va mai propune, ca legea să aibă putere numai până în 1890. Numai așa va vota el și soții sei legea.

[Va urma].

SCRILE DILEI.

D-lu M. Cogălniceanu a fost reales președinte al Academiei române. Președinte al secțiunii istorice a fost ales d. V. A. Ureche; al secțiunii științifice d. P. S. Aurelian și al secțiunii literare d. Iacob Negruzzi.

O telegramă din Bucuresci spune, că ministrul plenipotențiar rusescu Hittoroff de pe lângă guvernul român va fi înlocuit cu cel de pe lângă guvernul sêrbescu Persiani.

Diarul „Der Artist“ din Düsseldorf scrie, că gimnasticii români trupa Petrescu, după ce a avut cel mai mare succes, prelungindu-i-se de 2 ori contractul în teatrul „Folies Bergere“ în Paris, astăzi se află angajată la ciroul Hipodrom din Madrid. D-ra Eugenia Petrescu a obținut în Paris numele de „prima echilibristă“ fără rivală în lume, garantată de primul agent teatral din Paris. Traian Lupu, junele gimnastic, plecat acum o lună la Berlin în teatrul Kauffmanns-Variétés, a avut cel mai strălucit succes. Numita foiă mai spune, că directorul teatrului se simte fericit, că a angajat pe d. Traian Lupu și pe d-ra Carola Lupu. Cătu pentru d-nii Moceanu-Velescu, d-lor au primit din New-York, America, o scrisore dela Ch. Herman & Geo. Liman, agenți dramatici, varietate și musică, prin care li se propun cele mai avantajoase condiții spre a merge și a se produce cu cântece și danțuri naționale române în New-York. Astfel d-nii Moceanu-Velescu vor avea timp și ocaziune să se

prepare cât mai bine pentru expoziția universală din Paris la 1889, unde se vor opri la întorcerea d-lor din America.

In contra morilor cu vapori din Budapesta „Concordia“, „Gizela“ și a lui „Strauss și Hedrich“ s'a ordonat cercetare judecătorească, deorece aceste mori sunt bănuite, că furnisorului militar din Serajevo, Baruch, care pentru înșelătorii în paguba erariului a fost condamnat la închisore pe mai mulți ani, i-a furnisat faina mai puțin nutritore, decum sta notat pe biletele sacilor.

Sub titlul „Schwab maghiarisati“ scrie „Egyetertes“ dela 30 Aprilie: „Din Kis-Tormas, comit. Tolna, se împărtașese îmbrăcătore scire, că maghiarisarea e așa de lătită acolo, încât o comună încă deplină germană înainte cu 25—30 de ani a devenit mai cu totul maghiară și moda de îmbrăcăminte maghiară a înlăturat aproape definitiv îmbrăcăminte germană. Bărbații, car până aci își rădeau fața ntrégă, portă acum mustață și barbă și jocă bine ceardașul. Locuitorii se silesc cu copiii lor să însușescă limba ungurcă, trimițându-i pe mai mult timp în comune maghiare. Nisuița patriotică a bravei comune merită laudă.“

Sancta simplicitas egyetertensis! Va să dice toți căți portă mustață și barbă sunt unguri! Dovadă că pretinsa „maghiarisare a Șvabilor“ e un moft ungurescu.

Primul din partea d-lui Th. Alexi următore scrisore:

Domnule Redactor!

Vădând interesul celu au unii omeni pentru a descoperi isvorele după care am scris romanul meu istoric „Beiu, Vodă, Domn“, am onore a vi le comunica, pentru ca să informați mai exact pe cetitorii D-v. decum a fost în stare a o face scriitorul foiletonului publicat mai deunăzi în „Gazeta“.

Romanul meu este istoric, deci nu poté fi productul simplei fantasii. N'am putut să înșir din capul meu tote acele evenimente cărora le am făcut loc în acelu roman, scris cu scopul de a înfița o icoană cât se poté de fidelă despre starea lucrurilor în România dela Caragea Vodă și până la alegerea actualului suveran al României. M'am servit deci de scrieri referitoare la obiectul meu și anume de Aricescu, revoluțiunea lui Tudor Vladimirescu, de primul Almanach al României june și anume de „Anecdotă“ de Gane și în fine de: „Die Emporkömmlinge,“ ein Beitrag zur Charakteristik

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

(5)

Din viața și scrierile lui Nicolau Lenau.

După isvore străine.

IV.

Unii înregistreză pe Lenau în catalogul poezilor austriaci, alții, și cu deosebire Maghiarii, pretind a fi exclusiv al lor, căci dicu ei: celu ce ar disputa această, n'ar fi nici mai mult nici mai puțin decât un „furore teutonice“ și că Lenau numai într atăta s'ar puté numi poet austriac, întru câtu pretrecându câțiva ani în Austria a intrat și el în renumita societate „Neuner“. Noi însă n'avem să cercetăm acesta. Fia el al or și cărora, pre noi ne privește numai spiritul său mare, geniul său puternic.

Lenau, după unii, este poetul „durerii lumei“. Mulți însă i-o dispută acesta, pentru-că așa numita „durere a lumei“, care în primele decenii ale veacului nostru a cucerit așa de mulți scriitori, n'a

fost altceva decât un fel de hipochondria a timpului, care numai în închipirile scriitorilor a prins teren, pe când nici ei înșiși nu o simțiau. Pe atunci era, așa dicit, o mania a timpului, ca și-a scriitor să se asemene durerile și simțirile lui cu durerile și simțirile întregii lumi. Noi însă știm, că numai adevărata durere este adevărata poezie, adevărata virtute. Față cu acestea Lenau își desface înaintea noastră inima cu simțirile ei cu atăta fidelitate și adevăr palpabil, încât ne pune în uimire; numai atunci îi audim plângerea lui, când ranele îi sângere; așa simțim căldura expresiunii durerii lui ca și când el și-ar muia péna în sângele inimii lui. El nu dă expresiune „durerii lumii“, ci ne spune propria lui durere, propriile lui simțiri, ba chiar și când se ocupă în scrierile lui cu întrebări și reflexiuni generale, și pe acestea le vedem exprimate într'unu așa mod, precum se resfrângu în sufletul său, în inima sa, în prisma cugetării și a geniului său.

Tonul fundamental al liricii lui Lenau este celu elegiac și adeseori celu melancolic. El însuși dice: „Du geleitest mich durch's Leben, sinnende Me-

lancholie“. Rară, foarte rar se aude la el glasul bucuriei, numai iei și color se mai zăresce în poeziile lui câte un punct mai luminos, cum s'arată sorele abia câte-odată printre norii negri, spărți de vânt. Elegia lui este expresiunea acelei dureri omenești, acelei păreri de rău sincere, care isvorăște din adevărata suferință.

In sufletul său a trăit un ideal marețu, după care în viața-i zadarnică a căutat; el n'a putut străbate pustul și golul înfricoșat ce-i sta înainte și astfel și-a perdit puterea vieții pe ruinele visurilor lui, ceea putere, acelu curagiu, care i-ar fi folosit așa de mult. Inima lui atăt de gingașă simția așa de puternic, încât e peste puțină urmăruindu-l cu atențiune să nu observi educațiunea ce-a primit o dela mamă-sa. Simțirile lui sunt așa de nobile, încât lângă ele nu încap gândiri josnice, ci atăt de serioase, așa de adevărate, încât în or cine nasce venerațiune față de nenorocitul poet. Ce e drept, că forța bărbătescă lipsese în el, d'er i-o înlocuesce cea superbă nobilă, ce a dominat un timp oarecare peste natura lui, de altu foarte miloasă, după cum dice

A. Grün în descrierea vieții lui. De aceea poezia lui Lenau a fost o aparițiune cu totul nouă în literatura germană, care a descoperit o nouă lume, un nou cerc de idei. Poezia lui nu a isvorit din riulețul unei câmpii veștede, ci din isvorul sfânt al codrului, din adâncurile pământului.

Despre acesta vorbește foarte frumos Alfred Marchand, un scriitor francez, în opul său „Les poètes lyriques de l'Autriche“, carte apărută nu de mult. Acesta se ocupă mai pe larg cu Lenau punându-l pe o treptă cu Goethe în lirica germană: „Lenau, dice Marchand, înaintea mea cuprinde primul loc între liricii germani. Pentru sinceritatea lui îl socotesc mai mult decât pe Heine. In artă îl întrecede acesta, d'er în poezia lui aflăm ceva mușcător, zdrobitor, ce împedecă foarte multă desvelirea unității și influența hotărâtoare a simțirii; cetitorul decât percurge cât de puțin drumul prin poezia lui Heine, e silit să se întrebe, unde se finesce supărarea poetului și unde începe el a face nebun pe cetitor. Ér Goethe, după judecata mea, ca liric ocupă numai locul al treilea. Lenau

Rumänien nah rumänischen Original-
quillen bearbeitet, de repositul meu
amicu W. A. Sennor, publicatü in Bu-
karester Hauskalender din 1865.

W. A. Sennor, după cum am des-
coperitü mai târziu, la lucrarea sa s'a
servitü și de romanul lui Pelimonü, d'aci
se esplică: înteu identicitatea unelorü
pasagie in scrierea mea și a lui Peli-
monü; altü doilea diferința in stilü.

Credü că nu-mi veți refusa, Dom-
nule Redactorü, publicarea acestei infor-
mațiunü, pe care v'o dau din respectü
cătră cetitorii Dv., fără ca să cer nimic-
nui esplicare de cele ce s'au publicatü
despre mine.

Primiți încredințarea perfecte mele
considerațiunü.

Brașovü, 20 Aprilie 1888.

Theodor Alexi.

Scandalü la alegeri.

Suburbialü Vienei numit Rudolfs-
heim a fostü Lunea trecutü cu ocaziunea
unei alegeri, teatrulü unui mare scandalü,
sevărsitü chiar in prezența Maiestății Sale
monarchului. Etä ce se serie din Viena
in privința aceștia:

Maiestatea Sa sosi in suburbialü Ru-
dolfsheim la orele 2 1/2 cu scopulü ca să
mergä la Hetzendorf pentru a întâmpina
sosirea Maiestății Sale împărătesei și a
archiduceselorü.

Pe când sosi Maiestatea Sa, agita-
țiunea între antisemiți și partidoliberal-
ilorü era la culme. Ei se încărärä la
luptä. Prezența Maiestății Sale nu i-a
împedecatü intru nimicü dela acēștia,
căci furia cuprinse pe ambele partide
cu apăta vehementä, încätü acestea nu
mai tinurä semă de nimicü.

Träsura curții inaintä in pasü spre
mulțimea încäerätä la luptä și monarch-
ulü urmärea cu mare atențiune actele
de brutalitate sevärsite inaintea sa, dör
nici acēștia n'a avutü asupra mulțimei
nici o influință.

Situațiunea poliției a fostü peste
măsurä criticä, căci mulțimea inverstä-
natä, cum era, se aruncä asupra polițiș-
tilorü și pe mare parte din ei îi călcä
in picioare.

In lupta acēștia au rămasü răniți
mai mulți inși. Unii din bätäuși au fostü
arestați.

Literaturä.

„Meseriașulü Romänü“, ese de două
orü pe lunä in Brașovü. N-rulü 8 din
anulü III. cuprinde: Observări practice
pentru cei cari lucrözä cu mașini de
cusutü. Scölele speciale pentru meserii
din Sibiu. Memoriu asupra comericiului
și industriei in România. Industria de
paie in Italia. Adunarea generalä a As-
sociatiunei de creditü și depunerü „Me-
seriașulü Romänü.“ Curățirea mänilorü

dupä lucrulü din atelierü. Foia „Mese-
riașulü Romänü.“ Crima unchișulü
Blas, de Catulle Mendès, traducere de
S. C. Cănteculü dorobanțului. [Poesia de
Ioanü Nenitescu.] Felurite pentru mese-
riași. Scrii economice. Multe și mörunte.
Diverse. Recepte folositoare. Glume. Bi-
bliografiä.

Wiener Mode, föia de mode și lite-
rarä, apare in Viena la 1 și 15 a fiecä-
rei lunü.

Nr. 1 cuprinde: Partea modelorü:
Wiener Modebericht (de Jenny Neu-
mann). Schmuk. Blumen. Schleier. Wie-
ner Wäschebericht. Coifforen und Hüte.
Kindermoden. Herrenmode. Wiener
Parfums. Handarbeit. Die Schönheits-
pflege. — Partea literarä: Der Thurm
von Nervi [poesia de Adolf Wilbrandt].
Literarische Moden [de Wilhelm Göll-
baum]. Bielder aus Alt-Wien von Dr.
Albert Ilg. Die Palme in Wohnzimmer
[de doctentele Dr. E. Lewy]. Sohaten
[poesia de Ada Christen]. Im Boudoir
[de F. Gross, comediä]. Streiflicher
[poesia de Ludwig Fulda]. Frauenleben
bei den südafrikanischen Schwarzen [de
Rosa Holub]. „Humoreske“ [bucată mu-
sicalä pentru pianü de Robert Fuchs].
Neue Musik. Räthsel. Die Küche des
Mittelstandes. Ilustrațiunü. Anunțuri.

Nr. 2 cuprinde: Partea modelorü:
Wiener Carnivals Modebericht (de Jenny
Neumann). Modeplauderei aus Nizza [de
brosse de Sterpeto]. Der neueste Ball-
gast. Beschreibung der in diesem Heftē
dargestellten Foiletten. Wieman Ball-
strümpfe stickt. Neue Taschentücher.
Ueber Briefpapier. Lächerplaudereien.
Herrenmoden. Zum Cottillon. Die Klei-
dung des Kindes. Wiener Handarbeit.
Altmodischer und neumodischer Haus-
halt [de Therese Mirani]. Partea literarä:
Die Geschichte einer Schönheit [de Hans
Wachenhausen]. Blütenlese ungarischer
Dichtung [de Ludwig Doez]. Brautwahl
[de Marie de Ebner-Eschenbach]. Sprü-
che [de Ludwig Fulda]. Der Thurm von
Nervi [urmäre]. Nur Keinen Eifer [co-
mediä de Paul Heyse]. Hygienische
Briefe. Spiel und Räthsel-Zeitung.
Preisausreibung de Wiener-Mode.
Erinnerungs-Walzer (bucată musicalä
pentru pianü de Joh. Strauss Vater).
Ilustrațiunü. Anunțuri.

Intēplări diferite.

Focü. La 40 Aprilie a fostü unü
nou focü in Hașagü. Au arșü edificiile
economice la 9 locuitori romänü, ér la 3
dintre ei au arșü și casele de locuitü cu
tötä întocmirea lorü, cu provisiunile și
cu totü avutulü lorü. Unui bietü tatä
de familiä i-au arșü și 2 vaci cu lapte
și unü vițelü. Preotului gr. or. și altui
pägubași le-au arșü mașinele de trierätü
Pägubiții au fostü toți asigurați. Acesta
e altü treilea focü in timpü de o jumē-
tate de anü. Altü doilea, acum 2 lunü,
prefäcuse in cenuse edificiile economice
la 5 Romänü, unuia și casa de locuitü.
Dintre aceștia numai unulü era asiguratü.
— In Vordü a arșü șura lui George
Meltzer. Paguba e de 300 fi.

SCRII TELEGRAFICE.

(Serv. part. alü „Gaz. Trans.“)

Berlinü, 4 Maiu. Starea impē-
ratului e normalä, pöte petrece
cea mai mare parte din și in a-
farä de pattü.

„Vossische Zeitung“ se ocupä
cu dispozițiunea ce domnesce in
contra Rusiei pentru că a reactivä-
vatü pe generalulü Bogdanovicü,
indeplinindü prin acēștia Țarulü
unü actü alü guvernului, care nu
mai lasä nici o indoiälä asupra
simțemintelorü sale panslaviste.
Când desvoltarea lucrurilor in
Francia va deveni maturä, când
rubla și va fi făcutü lucrulü său
in Orientü și armata rusescä va
fi concenträtä, atunci va intra Ța-
rulü in acțiune.

Petersburgü, 4 Maiu. Pentru
sondarea dispozițiunei poporului,
vorü pleca in Bulgaria, cum se
dice, la însărcinarea Țarulü, fos-
tulü ministru in Bulgaria gene-
ralulü Ernroth și fostulü minist-
tru plenipotențiarü in Muntenegru,
Joniu.

DIVERSE.

Influința rasei asupra genului și ne-
buniei. Ca esemplu pentru acēștia influ-
ință profesorul C. Lambroso din Tu-
rinü citezä in opulü seu „Geniu și nebu-
niä“ observările făcute la poporul isra-
elitü. „Israeliti“, serie elü „escelözä prin
cultura și istețimea lorü și și-au căștigatü
in multe ramuri ale vieții nostre cul-
turale o posițiä importantä; in mänile
lorü suntü in partea cea mai mare co-
mericiulü și presa; compositorü renumiți
satiricü, umoriști și medicü au eşitü din
șirurile lorü. Meyerbeer, Cohen, Halevy,
Gutzkow, Mendelssohn, Offenbach au
fost israeliti. Totü asemenea Heine, Saphi
Camerini, Revere, Kalis, Jacobsohn,
Jung, Veill, Fortis, Gozlan. De ori-
gine ovreescä suntü mai departe scrii-
torii Auerbach, Kompert și Aguilar;
filologii Ascoli, Munk, Florentino, Luz-
zato; medicii Valentin, Hermann, Hai-
denhain, Schiff, Casper, Hirschfeld,
Stilling, Gluger, Laurence, Traube,
Fraenkel, Kuhn, Kohnhein, Hirsch;
filosofii Spinoza, Sommerhausen, Men-
delssohn; socialistii: Lasalle și Marx;
chiar și in matematicä, o sciință, pen-
tru care semitiü au arätatü totdeuna
puținü talentü, au ajunsü la mare renume.
Goldschmidt, Beer și Markus. Mai este
incä remarcabilü, că israelitiü aceștia
renumiți, pe cari i-amü amintitü mai toți
au fostü naturi creatöre: revoluționari
in politicä, întemeietori de secte nouä
pe terenulü religionarü. Decä nu s'a

näscutü nihilismulü și socialismulü immed-
iatü din sinulü lorü, fără indoiälä ei au
arunicatü sēmēnța, din care a räsäritü.
Dela ei a purcesü inșe învățatura mo-
saicä și mai târziu cea creștinescä; ei
au creatü in comericiu polițele, in filo-
sofiä positivismulü, in literaturä direcțiä
nouä umoristicä.

De altä parte inșe trebuie să consta-
tämü și unü altü faptü curiosü dör netä-
găduitt: israelitiü dau unü contingentü re-
lativü de patru până la șese orü mai mare
de alienați (nebuni), ca ceilalti indiviți
aparținători altorü religiuni. Invetatü
Servi a constatätü, că in anulü 1869 in
Italia la 391 israeliti vine unü alienatü,
unü numerü apröpe de 4 orü mai mare,
ca celü care-lü gäsise la catolicü. Verga
a confirmatü acēștia faptü in anulü 1879,
ba a găsitü chiar că pe când la catolicü
și protestanți vine unü alienatü la 1775,
respective 1725 de indiviți, la israeliti
vine unü alienatü la 384 de indiviți. In
fine Mayr a arätatü in a. 1871 că in
Prusia la 10 mii de creștini vinü 8 ne-
buni, ér la 10,000 de Israeliti 14 nebuni;
in Bavaria la 10 mii de creștini 10 nebuni,
ér la 10 mii de Israeliti 25 de israeliti ne-
buni; in întrega Germaniä la o popora-
țiune creștinä de 10 mii, 8 nebuni, la o
poporațiune evreescä numerulü duplu de
alienați.

Cursulü pieței Brașovü

din 19 Aprilie st. v. 1888

Banote romänesci	Cump.	8.58	Vend.	8.60
Argentü romänescü	„	8.50	„	8.54
Napoleon-d'orü	„	10.01	„	10.08
Libre turcesci	„	11.30	„	11.35
Imperiali	„	10.30	„	10.35
Galbini	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—
„ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusesci	„	105.—	„	105.50
Discontulü	„	6 1/2—8%	pe anü.	

Cursulü la bursa de Viena

din 3 Maiu st. n. 1888.

Renta de aurü 4%	97.65
Renta de härțiä 5%	86.20
Imprumutulü căilorü ferate ungare	149.90
Amortisarea datoriei căilorü ferate de ostü ungare (1-ma emisiune)	96.—
Amortisarea datoriei căilorü ferate de ostü ungare (2-a emisiune)	126.—
Amortisarea datoriei căilorü ferate de ostü ungare (3-a emisiune)	113.50
Galbeni împărătesci	5.95
Napoleon-d'orü	10.03
Bonuri rurale ungare	114.90
Bonuri cu clasa de sortare	104.60
Bonuri rurale Banatü-Timișü	104.—
Bonuri cu cl. de sortare	104.50
Bonuri rurale Transilvane	108.45
Bonuri croato-slavone	103.50
Acțiunile băncei de creditü ungar.	278.25
Acțiunile băncei de creditü anstr.	279.80
Märcü 100 imp. germane	62.22 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	126.80
Losurile pentru regularea Tisei și Se- ghedinului	123.75
Renta de härțiä austriacä	73.65
Renta de argintiä austriacü	80.50
Renta de aurü austriacä	110.45
Losuri din 1860	133.—
Acțiunile băncei austro-ungare	872.—

Editorü și Redactorü responsabilü:
Dr. Aurel Mureșianu.

inșe pe terenulü acesta e mai originalü,
mai adēncü, mai pētrundătorü și varsä
in inima cetitorului o imagine ce nu se
pöte uita. Elü inși sfäșie inima; pe când
Goethe își indreptä atențiunea mai vēr-
tosü spre minte și fantasiä, pe atunci
Lenau te mișcă, te räpeșce și și räpeșce
totü ce ai cu tine“.

Altü scriitorü francezü, finü simți-
torulü Theuriet A., care in studiile sale
adēnci laudä cu deosebire poesia natu-
ralü neimitabilä a lui Lenau, dice des-
pre elü: „Dupä mörtea cäntärețului me-
lancolicü și insufletitü, inzadarü căutämü
in literatura germanä unü poetü ase-
menea lui, care ar fi vrednicü să ne
stragä atențiunea“.

Amü intercalatü aici judecata ace-
storü doi scriitorü străini pentru ca să
integrimü träsurile și caracteristica liricei
lui Lenau; observämü inșe, că pärerile
altora despre lirica lui Goethe se deo-
ubescü cu desävērșire de a lui Marchand,
șindcă Goethe e judecatü de tötä lumea
literarä ca celü dintäiu liricü.

Prima colecțiune, cu care Lenau a
sträsü atențiunea societății germane, cu-
prindea in sine ințregü cerculü poesiei
ale lirice. Deși cu puține excepțiunü, to-

nulü fundamentalü alü poesiei sale este
unulü, totuși elü așa e de variu, ilü ve-
demü țesutü cu așa umbre fine, încätü
in acēștia tonü fundamentalü se aflä
depusä ințregä scara simțemintelorü se-
riöse și adēnci, proprii inimei lui.

Dupä subiectele lorü, poeziile lui
Lenau se potü împärți in trei grupe mai
principale: cele referitoare la simțirile
omului, singuraticü luatü; la naturä și
in fine cele ce se referescü la întrebările
principali ale existenței omenesci. In grupa
primä ilü regäsımü pe poetulü in ințregä
ființa și starea lui de pe atunci, adecä
acum vioiu, acum supēratü; vedemü in
ele reoglundändu-se cu fidelitate fiä-care
batere a inimii lui. E dreptü inșe și
aceea, că nu vedemü resignäțiunea atin-
gändu-lü deodată, acea resignäțiune du-
rerösä, a cărei jertfä e inima poetului,
dör cu atätü mai vērtoșü vedemü in elü
unü adevēratü martirü, care merge in
luptä, deși e sigurü că nu va invinge.
Pe când alți poeți in primele lorü cân-
tece dau expresiune seninätäții și vioșiei
estravagante a tinereței, pe atunci la
Lenau ne ințelnimü cu glasulü renun-
țării la töte, cu sunetulü sarbēdü al
desperării.

In Poesia „Einst und Ietzt“ in
care face asemēnare între visurile
tinereței și prezentulü amarü, începe
astfelü:

De-așü putea sä ajungü in plaiulü
Unde fericitü eram,
Unde anii tinereței
Așa dulce îi visam.

De sigurü când a scrisü aceste ver-
surü, își aduse aminte de patria sa, ale
cărei rose și filomele nicü-odatä nu le-a
uitätü.

Elü sacrificä förte multe creațiunü
minunate amicitiei și iubirei; dör pe când
amicitiei îi consacrä versurile cele mai
sfinte și îngäduitoare, pe atunci iubirea
sa vorbesce numai și numai prin cuvinte
triste. Scimü câte nefericiri i-a causat
iubirea, cu câtä tristețe îi acoperea ade-
seori sufletulü și inima lui. Dör totde-
una de câteori încerca o nouä dragoste
suferea naufragiu. Cätü de pētrundătorü
se plänge elü in poesia „In die Er-
senhte“:

Inzadarü! Perdutä'mü eşti credința
Intr'älü vieții pustiu și greu amarü
In veți, căci töte-a mele pofte
Te rögä și te strigä inzadarü!

Și ca și când l'ar pärsi speranța
cu desävērșire, astfelü finesce poesia

„Meine Braut:“ „Deine Braut heisst
Qual, den Segen spricht das Unglück
über euch.“ Töte acestea le-a scrisü
de sigurü sub influința acelorü amintiri
amare, ce le-a läsätü in sufletulü său
infidelitatea neindurätorei Berta.

Frumșețea naturii, fenomenele ei
extraordinare, vieța lui bogatä in schim-
bări, suntü primulü isvorü principalü al
poesiei lui Lenau. Pe terenulü acesta
elü n'are sēmēnü in poesia germanä. Elü
nu și risipesce puterile ingeniului său
pentru de-a descrie tötä flörea, tötä
frunđa, precum nicü pentru träsuri бага-
tele; ci elü ne face să simțimü influința
intregului, precum natura face să simțim
intregulü ei.

Märeția uriașilorü codrii, liniștea lui
divinä și furtunile lui, tăcerea nemärgi-
nitelorü deșerturi, ințăpșarea impunē-
tore a munțilorü, imensitatea oceanului,
cursulü liniștitü și ușorü alü välceleii, ca
și cum töte arü fi cuprinse in puterea
fermecätore a poetului, le ințelege șop-
tele tuturor, și le și scie spune. Lenau
privesce și pētrunde adēncü in töte se-
cretele naturii.

(Va urma.)

Restaurantul Kleesi

Restaurantul Kleesi

Sâmbătă în 5 Mai 1888 se va da în Restaurantul

„la Gambrinus“Brașovului-vechiu Nr. 659 (dinsusul de hotelul
„Pomul verde“).

un

Soirée-Concertdatu de capela muzicii regimentului c. r. Impăratul Alexandru
al Rusiei Nr. 2.Pentru mâncări și băuturi bune se poartă, precum se știe, deose-
bită grijă și mă rogă prin acesta pentru câtă mai numerosă clientelă.

Cu distinsă stimă

George Klees, Restaurateur.

Inceputul la 7 ore seara. — Intrarea 20 cr.

Avisul d-loru abonati!Rugam pe d-nii abonati ca la renoirea prenumaratiunii se
binevoiasca a scrie pe cuponul mandatului postal si numerii de
pe fasia sub care au primitu diarul nostru pana acuma.Domnii, ce se aboneza din nou, se binevoiasca a scrie adresa
lamuritu si se arate si posta ultima.

Administratiunea „Gaz. Trans.“

IOSIF GAVORA.Pentru lucru eminentu si gustu bunu la espositiunea regnicolara din 1885 din
Budapesta, distinsu cu medalia cea mare a espositiunii.

In Budapesta, strada Váczy Nr. 17.

Recomandū obiectele necesare pentru

adjustarea bisericiloru si capelelorucu cele ce sunt provēdu în abundanta pentru prețurile cele mai moderate, si lucrate
cātu se poțe mai mosu, anume:**Odăjdii felon**si altele, după ritulu
gr. orientalu.Prapori si stindarde
pentru reuniuni.Stindarde pentru pom-
pier, copii de scolă,
reuniuni industriale, re-
uniuni de cantari siPrimescu repararea haineloru vechi precum si aurirea si argintarea pe langa
prețuri moderate.Cusături cu aur, argintu si mătasa si haine bisericesci, cusute cu firu de aur,
argintu si mătasa.

Dantale bisericesci. Invēitōre de prestolu. Mărfuri bisericesci. Damaste etc.

**Punctualitatea mi-o potu adeveri prin mai multe sute de epis-
tole de recunoscinta.**

Catalogo de prețuri la dorinta trimitu libere de post-por

179,30—22

reuniuni de inmor-
mentare.Statue, policandre, po-
tire si chipuri sfinte,
sfegnice pentru altariu
si de parete, candele.
Iconostase, chipuri pen-
tru fruntariu. Inmor-
mentarea Domnului etc.
etc.**Se deschide abonamentu pre anulū 1888**

la

AMICULU FAMILIEI. Diaru beletristicu si enciclopedicu-literaru — cu ilustratiuni. — Cursulu XII. — Apare in 1 si 15 di
a lunei in numeri cate de 2—3 cole cu ilustratiuni frumose; si publica articlii socialii, poesii, novele, schite, piese teatralei s. a.
— mai departe tracteaza cestiuni literare si scientifice cu reflexiune la cerintele vietii practice; apoi petrece cu atentiune vieta
sociala a Romanilor de pretutindenea, precum si a celorlalte poporatiuni din patria si strainatate; si prin glume in mare parte
ilustrate nisuesce a face cate o ora placuta familiei strivite de grijile vietii; si preste totu nisuesce a intinde tuturor indiviziloru
din familia o petrecere nobila si instructiva. — Prețulu de prenumaratiune pre anulū intregu e 4 fl., pentru Romania si straina-
tate 10 franci—lei, platibili si in bilete de banca ori marce postale.**PREOTULU ROMANU.** Diaru bisericescu, scolaru si literaru — cu ilustratiuni. — Cursulu XIV. — Apare in broșuri lunare
cate de 2½—3½ cole; si publica portretele si biografiile arhieriloru si preotiloru mai distinsi, precum si alte portrete si ilus-
tratiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor sciintelor teologice si intre acestia multime de predice pre dumineci, serba-
tori si diverse ocațiuni, mai alesu funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice si scientifice-literari; si in urma totu soiulu de a-
menunte si sciri cu preferinta celor din sfera bisericescu, scolastică si literara. — Prețulu de prenumaratiune pre anulū intregu
e 4 fl. — pentru Romania 10 franci—lei, platibili si in bilete de banca ori marce postale.**Colectantii primescu gratisu totu alu patrulea esemplaru.****Numeri de proba se trimitu gratisu ori-cui cere.**A se adresa la „**CANCELARIA NEGRUȚU**“ in Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totu de aci se mai potu procura si urmatoarele carti din editura propriea:

Apologie. Discusiuni filologice si
istorice maghiare privitoare la Romani,
inveritate si rectificate de Dr. Gre-
goriu Silasi. — Partea I. Paulu Hun-
falvy despre Cronica lui Georg. Gabr.
Sincai. Prețulu 30 cr.**Renascerea limbii romanesci** in vor-
bire si scriere inveritate si aprețiată
de Dr. Gregoriu Silasi. (Op complet).
Broșura I. II. si III. Prețulu broș.
I. II. cate 40 cr. — Broșura III. 30 cr.
Tote trei impreuna 1 fl.**Cuventari bisericesci la tote ser-
batorile de peste anu,** de I. Papiu.
Unu volumu de preste 26 cole. Acest
opu de cuventari bisericesci intrece
tote opurile de acestu soi aparute
pna acum — avendu si o notița is-
torica la fia-care serbatoare, care arata
timpulu introducerei, fazele prin cari
a trecut si modul cum s'a stabilit
respectiva serbatoare. Prețulu e 2 fl.**Barbu cobzariulu.** Novelă origi-
nală de Emilia Lungu. Prețulu 15 cr.**Puterea amorului.** Novelă de Pau-
lina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.**Idealulu perdutu.** Novelă originală
de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu
15 cr.**Opera unui omu de bine.** Novelă
originală. — Continuarea novelei: **Idea-
lulu pierdutu** de Paulina C. Z. Rovi-
naru. Prețulu 15 cr.**Fântana dorului.** Novelă populară
de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.**Codreanu craiulu codrului.** Baladă
de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.**Ultimulu Sichastru.** Tradițiune de
Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.**Elu trebuie se se insore.** Novelă
de Maria Schwartz, traducere de N.
F. Negruța. Prețulu 25 cr.**Branda seu Nunta fatală.** Schițadin emigrarea lui Dragoșu. Novelă is-
torica natională. Prețulu 20 cr.**Numerii 76 si 77.** Naratiune is-
torica după Wachsmann, de Ioanū
Tanco. Prețulu 30 cr.**Probitatea in copilaria.** Schița din
sfera educatiunii. După Ernest Le-
gouvé. Prețulu 10 cr.**Hermanu si Dorotea** după W. de
Goethe, traducțiune libera de Con-
stantin Morariu. Prețulu 50 cr.**Ifigenia in Aulida.** Tragedia in 5
acte după Euripide, tradusa in versuri
de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.**Ifigenia in Tauria.** Tragedia in 5
acte după Euripide, tradusa in versuri
de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.**Petulantulu.** Comedia in 5 acte,
dupa Augustu Kotzebue, tradusa de
Ioanū St. Șulutu. Prețulu 30 cr.**Carmen Sylva.** Prelegere publica
ținută in salele gimnasiului din Fiume
prin Vincențiu Nicora, prof. gimnas.
— Cu portretulu M. S. Regina Romă-
niei. Prețulu 15 cr.**Poesii de Vasilin Ranta-Buticescu.**
Unu volumu de 192 pagine, cuprinde
103 poesii bine alese si arangiate. Pre-
țulu redusu (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.**Trandafir si violele,** poesii popo-
rale, culese de Ioanū Popu Reteganu.
Unu volumu de 14 cole. Preț. 60 cr.**Tesaurulu dela Petrosa seu Cloșca**
cu puil ei de aur. Studiu archeologic
de D. O. Olinescu. Prețulu 20 cr.**Biblioteca Sătenului Român.** Car-
tea I, II, III, IV, cuprindū materii
forte interesante si amuzante. Prețulu
la tote patru 1 fl. — cate una deosebi
30 cr.**Biblioteca Familiei.** Cartea I. Cu-
prinde materii forte interesante si amu-
zante. Prețulu 30 cr.**Colecta de recepte** din economia,
industria, comertiu si chemia. Prețulu
50 cr.**Economia** pentru scolele popor. de
T. Roșiu. Ed. II. Prețulu 30 cr.**Indreptaru teoreticu si practicū pen-
tru invetamentulu intuitivu** in folosulu
eleviloru normal (preparandiali), a in-
vetatoriloru si a altoru băbați de scolă,
de V. Gr. Borgovanu, profesorū pre-
parandiali. Prețulu unui esemplaru cu
porto francatu 1 fl. 80 cr. v. a. In li-
teratura nostra pedagogica abia aflamū
vre-unu opu, intocmitu după lipsele
scolearu nostre in măsura in care este
acesta, pentru aceea ilu si recoman-
damū mai alesu directoriloru si invē-
tatoriloru ca celoru in prima linia in-
teresați.**Spicuire din istoria pedagogiei la
noi — la Romani.** De V. Gr. Borgovan.
Prețulu 15.**Manualu de Gramatica limbii romă-
ne** pentru scolele poporale in trei
cursuri de Maximu Popu, profesorū la
gimnasiulu din Năsăudu. — Manualu
aprobatu prin ministeriulu de culte si
instrucțiune publica cu rescriptulu de
datu 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. —
Prețulu 30.**Gramatica limbii romăne** lucrata
pe base sintactice de Ioanū Buteanu,
prof. gimn. Unu volumu de peste 30
cole. Prețulu 2 fl.**Manualu de stilistica** de Ioanū F.
Negruța, profesorū. Opu aprobatu si
din partea ministeriulu de culte si in-
strucțiune publica cu rescriptulu de
datu 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Par-
tea practica forte bogata a acestui op
— cuprindendū compositiuni de totu
soiulu de acte obvenite in referin-
țele vietii socialii — se poțe întrebuințacu multu folosu de către preoti, invē-
tatori si alti carturari romani. Prețulu
1 fl. 10 cr.**Nu me uita.** Colectiune de vier-
suru funebrale, urmate de iertaciuni,
epitafia s. a. Prețulu 50 cr.**Carte conducătoare la propunerea
calcularei in scola populară** pentru in-
vetatori si preparandi. Broș. I. scrisa
de Gavrilu Trifu profesorū preparan-
diali. Prețulu 80 cr.**Cele mai eftine carti de rugaciuni:****Mărgăritaru sufletului.** Carte bo-
gata de rugaciuni si cantari bisericesci
forte frumosu ilustrata. Prețulu unui
esemplaru broșurat e 40 cr., legatu
50 cr., legatu in panza 60 cr., legatu
mai finu 60, 80, 90 cr., 1 fl., in lega-
tura de luxu 1,50—2,50**Micul mărgăritaru sufletesc.** Car-
tica de rugaciuni si cantari bisericesci
— frumosu ilustrata, pentru prunci
scolari de ambe secsele. Prețulu unui
esemplaru broșurat e 15 cr., — legatu
22 cr., legatu in panza 26 cr.**Cartica de rugaciuni si cantari**
pentru prunci scolaru de ambe secsele,
Cu mai multe icone frumose. Prețulu
unui esemplaru e 10 cr.; 50=3 flor.;
100=5 fl.**Visulu Prea Santei Vergure Maria
a Nascătoarei de D-șeu** urmatu de mai
multe rugaciuni frumose. Cu icone fru-
mose. Prețulu unui esemplaru pedatu
franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl.,
100 esemplare 5 fl. v. a.**Epistolia D. N. Isusu Christosu.**
Prețulu unui esemplaru legatu si spe-
datu franco e 15 cr.